

25.11.2015

Stj/19

§ 316

Den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen om utveckling av gemenskapsboende och boendetjänster för äldre

HEL 2015-004402 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det i form av ett pilotprojekt går att bygga ett aravahyreshus med gemenskapsboende för äldre, dit sådana äldre som nu bor i stadens hyresbostäder och som behöver hemservice kan flytta. Avsikten är att både utreda hur boendekvaliteten för äldre kan förbättras och producera kostnadseffektivare boendelösningar genom centralisering av stödboendet. Samtidigt kan de bostäder från vilka de äldre flyttar till huset hänvisas till nya boende, vilket bidrar till att förkorta kön till stadens hyresbostäder. (Tuomas Rantanen)

Behandling

Efter att ha förklarat diskussionen avslutad anförde ordföranden såsom redogörelse att ledamoten Tuomas Rantanen understödd av ledamoten Tuomo Valokainen under diskussionen hade föreslagit följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det i form av ett pilotprojekt går att bygga ett aravahyreshus med gemenskapsboende för äldre, dit sådana äldre som nu bor i stadens hyresbostäder och som behöver hemservice kan flytta. Avsikten är att både utreda hur boendekvaliteten för äldre kan förbättras och producera kostnadseffektivare boendelösningar genom centralisering av stödboendet. Samtidigt kan de bostäder från vilka de äldre flyttar till huset hänvisas till nya boende, vilket bidrar till att förkorta kön till stadens hyresbostäder.

Redogörelsen befanns vara riktig.

På förslag av ordföranden godkände stadsfullmäktige först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

3 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämman röstar nej.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det i form av ett pilotprojekt går att bygga ett aravahyreshus med gemenskapsboende för äldre, dit sådana äldre som nu bor i stadens hyresbostäder och som behöver hemservice kan flytta. Avsikten är att både utreda hur boendekvaliteten för äldre kan förbättras och producera kostnadseffektivare boendelösningar genom centralisering av stödboendet. Samtidigt kan de bostäder från vilka de äldre flyttar till huset hänvisas till nya boende, vilket bidrar till att förkorta kön till stadens hyresbostäder.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 70

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimmattila, Johanna Nuorteva, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuure, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Nej-röster: 2

Sirkku Ingervo, Wille Rydman

Blanka: 8

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Matti Enroth, Arja

25.11.2015

Stj/19

Karhuvaara, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jaana Pelkonen, Päivi Storgård

Frånvarande: 5

Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Otto Lehtipuu, Osku Pajamäki, Nasima Razmyar

Stadsfullmäktige hade godkänt ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 8.6.2015

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Tuomas Rantanen och 25 andra ledamöter föreslår i sin motion att gemenskapsboende och boendetjänster för äldre aktivt ska utvecklas.

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena och konstaterar att det i motionen upptagna utrednings- och utvecklingsarbetet är värt understöd.

Stadsfullmäktige beslutade 9.9.2015 godkänna stadens seniorprogram som med bilagematerialet är en plan i enlighet med 5 § i äldreomsorgslagen för åren 2015–2016. Planen verkställs i samarbete mellan flera förvaltningar under social- och hälsovårdsverkets ledning som en del av stadens strategiprogram. Stadens seniorprogram fungerar som verkställighetsplan för strategiprogrammet.

Åtgärdshelheten Ålderslöst boende är en av de fem helheterna i stadens seniorprogram och har som mål att förbättra boendet för äldre och öka deras möjligheter att bo hemma.

Målen för utvecklingsprogrammet för boende för äldre ingår i programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning som samordnas av BM-sekretariatet under stadskansliets ledning. Fastighetskontoret, stadsplaneringskontoret, byggnadstillsynsverket, Helsingfors stads bostäder Ab och bostadsproduktionsbyrån deltar i programmet. Sekretariatet har till uppgift att genom följande åtgärder säkerställa att målen för Helsingfors stads bostadsprogram uppnås också i fråga om de äldre:

- Inom stadens eget bostadsbestånd stävar man efter att erbjuda alternativa tillgängliga boendelösningar för både gamla och nya hyresgäster.
- Bostädernas lämplighet för livscykelboende främjas, likaså montering av hissar i gamla hus.
- Bostadsbyggandet utvecklas med beaktande av de olika invånargruppernas framtida behov för att bostadsutbudet bättre ska svara mot de olika gruppernas föränderliga behov.
- Möjligheterna för olika befolkningsgrupper att bo i Helsingfors säkerställs. I boendeplaneringen fästs särskild uppmärksamhet vid boendemöjligheterna för ungdomar som kommer ut på bostadsmarknaden, barnfamiljer, seniorer och invånare i specialgrupper och vid det ökade antalet stadsbor med invandrabakgrund och små hushåll.
- Staden strävar efter att bygga bostäder för äldre nära mångsidiga servicecentraler i syfte att stöda seniorers egen aktivitet.
- Personer med rörelse- eller funktionshinder beaktas vid uthyrning av Helsingfors stads bostäder Ab:s tillgängliga bostäder.

Ålderslöst boende är fortfarande ett viktigt tema för den fortsatta beredningen av genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning. Flera åsikter om behovet att utveckla och producera olika boendeformer ingick också i responsen i utlåtandena om stadens seniorprogram. Staden överlåter bostadstomter i enlighet med BM-programmet. Man har strävat att främja bostadsprojekt som stöder gemenskapsboendet för äldre bl.a. genom att överlåta enskilda tomter för hyres- och bostadsrättsbostäder för seniorer bl.a. i Hertonäs och Nordsjö. Dessutom har tomter i Arabiastranden, på Busholmen och i Fiskehamnen överlåtit för seniorgrupper intresserade av gruppbyggande.

25.11.2015

Stj/19

Stadsstyrelsen anser att det är nödvändigt att ta upp utvecklingen av gemenskapsboende och boendetjänster för äldre bland de frågor som ska utredas i samband med beredningen av följande BM-program.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 8.6.2015

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 16.11.2015 § 1086

HEL 2015-004402 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

09.11.2015 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 03.09.2015 § 383

HEL 2015-004402 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Tuomas Rantasen ja 25 muun kaupunginvaltuutetun valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Kaupunki luovuttaa asuntotontteja kaupunginvaltuuston lokakuussa 2012 hyväksymän AM-ohjelman mukaisesti. AM-ohjelmassa ikääntyviä ei ole mainittu omana erityisryhmänä, vaan senioreille ja ikääntyville tarkoitetut asuntohankkeet luetaan ns. normaaliin asuntotuotantoon kuuluviksi.

Tontinluovutuksella valtuustoaloitteessa mainittua ikääntyvien yhteisöllistä asumista tukevia asuntohankkeita on pyritty viime vuosina edistämään mm. luovuttamalla yksittäisiä tontteja senioreille suunnattuja vuokra- ja asumisoikeusasuntoja varten mm. Herttoniemen ja Vuosaaren alueilta. Lisäksi tontteja on luovutettu senioreista koostuville ryhmärakennuttamisesta kiinnostuneille ryhmille Arabianrannan, Jätkäsaaren ja Kalasataman alueilta.

Kiinteistölautakunta ei näe estettä sille, että tontteja luovutettaisiin aloitteessa esitetyn kaltaisia ikääntyvien yhteisöllisyyttä tukevia ARA-hankkeita varten, vaikka vahvana pääsääntönä tulisikin edelleen olla ARA-tuotantoon soveltuvien tonttien rajallisesta määrästä johtuen, että ARA-tuotantoon soveltuvat tontit luovutetaan ilman erityisiä rajoitteita.

Kiinteistölautakunnan mielestä valtuustoaloitteessa esitetyn kaltaisten hankkeiden tulisi ainakin ensisijaisesti perustua aina hankkeen toteuttajan vapaaehtoisuuteen eikä esim. tontinluovutusehdoissa asetettuihin pakottaviin määräyksiin. Tällöin kaupungin asuntotuotantotoimisto, HEKA ja HASO lienevät ainakin alkuvaiheessa luontevia toimijoita. Lautakunta katsoo edelleen, että selvitetäessä mahdollisuuksia aloitteessa esitetyn kaltaisille hankkeille tulee muun ohella selvittää ARA-tuotantoa koskevien nykyisten määräysten ja niihin mahdollisesti uuden hallitusohjelman myötä tehtävien muutosten vaikutukset.

Kiinteistölautakunta pitää aloitetta edellä esitetyn huomion kannatettavana.

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Esko Patrikainen

Lisätiedot

Sami Haapanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 19.08.2015 § 113

HEL 2015-004402 T 00 00 03

Lausunto

Asuntotuotantotoimikunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Asuntotuotantotoimikunnan mielestä aloitteessa kiinnitetään huomiota tärkeään asiaan ja pitää hyvänä esitetyn selvityksen tekemistä. Toimikunnan lausunnossa kiinnitetään päähuomio rakennusteknisiin ja asuntorakentamisen näkökohtiin.

Asuntotuotantotoimisto on rakennuttanut senioreille suunnattuja kohteita sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle että Helsingin Asumisoikeus Oy:lle. Nämä kohteet ovat periaatteessa tavanomaisia kerrostaloja, joissa on kuitenkin huomioitu kohderyhmän tarpeita erityisemmin esimerkiksi esteettömyydessä ja yhteistiloissa. Asunnot ovat olleet kuitenkin täysin itsenäisiä huoneistoja keittiöineen ja olohuoneineen. Käytetty ikäraja asuntoihin hakeutumiseksi on ollut 55 vuotta ja nämä ARA-rahoitteiset asunnot ovat olleet hyvin kysytyjä.

Kaupungin omistukseen rakennutettujen kohteiden lisäksi on tehty omistusseniorikerrostalo, Asunto Oy Kotisatama, Aktiiviset seniorit Ry:lle sekä samaan yhteyteen toinen Hitas-seniorikerrostalo Asunto Oy Leonsatama. Nämä hankkeet valmistuivat vuonna 2015. Kotisatamassa toteutettiin poikkeuksellisen laajat yhteistilat ja asukkaiden valinta kohteeseen tapahtui yhdistyksen haastatteluin.

Tavanomaisten asuinkerrostalojen lisäksi asuntotuotantotoimisto on rakennuttanut ja peruskorjannut vanhusten palvelutaloja, joista on tehty pääosin ryhmäkoteja. Entisistä palvelutaloista ollaan siirtymässä enemmän hoidon viemiseen vanhusten koteihin ja ryhmäkoteissa ja uusissa palveluasunnoissa asuvat ihmiset ovat aikaisempaa huonokuntoisempia. Usein näissä asunnot ovat pieniä, omalla kylpyhuoneella sekä keittomahdollisuudella varustettuja. Vanhojen palvelutalojen esteettömyydessä on useimmiten puutteita, joita ainakin osittain voidaan parantaa peruskorjauksen yhteydessä. Parvekkeet ovat yhteisiä.

Peruskorjausten yhteydessä entisiä palvelutaloja muutetaan nykyisin uuteen käyttöön. Yksi uusi käyttömahdollisuus voisi olla aloitteen ehdotus yhteisöllisestä senioriasumisesta. Muutama pienasunto muodostaisi asuntoyhteisön, jolla olisi yhteinen keittiö-oleskelutila ja parveke. Asuntoyhteisöt taas voisivat muodostaa senioritalon, jonka asukkaat taas voivat yhdistää voimansa yhteisen toiminnan järjestämiseen, ehkä myös palvelujen kilpailuttamiseen. Asuminen yhteisöllisessä senioritalossa edellyttäisi vielä toimintakykyisyyttä, mutta voisi olla osavastaus yksinäisyyden ja eristyneisyyden torjumiseen.

Tällaisessa seniorisolumallissa tavallaan palataan entiseen palvelutalomalliin, kuitenkin sillä erotuksella, että asukkaat olisivat Helsingin kaupungin asunnot Oy:n taloissa tavallisia vuokra-asukkaita, ilman sosiaali- ja terveystaloyksikön osallistumista varsinaiseen asumiseen. Asukasvalinnassa tulisi olla ikäraja ja sen lisäksi asukkailla mahdollisuus vaikuttaa yhteisöyksikön sisällä asukasvalintaan. Nykymääräysten mukainen esteettömyys ei ilman mittavia ja kalliita remontteja vanhoissa palvelutaloissa toteudu, mutta kohtuullisen toimintakykyiselle asukkaalle asunnot useimmiten soveltuisivat. Asuminen tällaisessa senioritalossa ei olisi ARA:n tarkoittamaa erityisasumista.

Asukkaiden ja kaupungin kannalta palvelujen tuottaminen yhteisölliseen senioritaloon on mahdollista toteuttaa järkevästi ja kustannustehokkaasti. Välimatkojen kulkemisen sijaan aikaa voisi jäädä enemmän varsinaiseen avustustyöhön. Mahdollisesti myös yksityiset palvelut saattaisivat menestyä, kun asiakaskuntaa olisi riittävästi samassa osoitteessa. Edulliset asumiskustannukset voisivat paremmin mahdollistaa myös palvelujen ostamisen.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:llä on edelleen eri puolella kaupunkia joitakin rakennuksia, joissa on pääosin pieniä yksiöitä. Osaa niistä harkitaan tällä hetkellä siirrettäväksi Helsingin kaupungin asunnot Oy:n normaalikantaan ja osassa odotetaan sosiaali- ja terveystaloyksikön käyttötarpeiden selviämistä.

Rakennuttamisessa tekniseltä kannalta suurimmat haasteet ovat riittävän esteettömyyden tason sekä kustannustehokkuuden saavuttaminen niin, että tavoite edullisesta yhteisöllisestä senioriasumisesta myös käytännössä toteutuisi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Seidi Kivisyryjä, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32331
seidi.kivisyryja(a)att.hel.fi

Sosiaali- ja terveystaloyksikön 18.08.2015 § 239

HEL 2015-004402 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveystaloyksikön antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittäminen yhdeksi asumisen vaihtoehdoksi myös ikääntyneille on kannatettavaa. Asumisen eri vaihtoehtojen järjestäminen ei ole ensisijaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa, vaikka myös asuminen huomioidaan sosiaali- ja terveystalvelujen ohjauksessa ja neuvonnassa.

Suunnitelma ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista vuosille 2015 – 2016 koostuu Helsingissä kaupungin strategiaohjelmasta 2013 - 2016, Stadin ikäohjelma –nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveystalveluiden kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntynyttä väestöä koskevista tilastotiedoista. Stadin ikäohjelmaa on valmisteltu laajapohjaisessa verkostossa, jossa on ollut kattavasti osallistujia eri virastoista ja liikelaitoksista, järjestöistä, vanhusneuvostosta ja palvelukeskusten asiakasneuvostoista. Suunnitelmaa toteutetaan monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveystalvelviraston koordinoimana.

Yksi Stadin ikäohjelman viidestä toimenpidekokonaisuudesta on nimeltään lähtöä asumista, ja sen tavoitteena on ikääntyneiden asumisen parantaminen ja kotona asumisen mahdollisuuksien lisääminen. Oma koti ja asuinympäristö ovat keskeisiä elämisen puitteita. Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman tavoitteet vuosille 2013-2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan. Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen asumisen ja maankäytön sihteeristö.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman strategiset toimenpiteet ovat:

- Kaupungin omassa asuntokannassa pyritään tarjoamaan esteettömän asumisen vaihtoehtoja vanhoille ja uusille vuokra-asukkaille.
- Parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.
- Asuntorakentamista kehitetään ottaen huomioon eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet, jotta asuntotarjonta vastaisi paremmin eri ryhmien muuttuviin tarpeisiin.
- Turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

- Ikääntyneiden asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi monipuolisten palvelukeskusten lähelle.
- Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka Oy) vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- ja toimimisesteiset.

Jokaisen kannattaa itse suunnitella omia asumisratkaisujaan ennakkoiden ja hyvissä ajoin ennen mahdollisten toimintakyvyn rajoitteiden ilmaantumista. Osa kuntalaisista voi olla halukkaita myös yhteisölliseen asumiseen. Tavoitteena on, että ikääntyneenkään ei tarvitsisi muuttaa omasta kodistaan, ja kotona asumista voidaan tarvittaessa tukea eri keinoin. Tuen ja palvelujen järjestäminen voi joiltakin osin olla helpompaa ja kustannustehokkaampaa yhteisölliseen asumiseen. Keskeisintä yhteisöllisessä asumisessa tulisi kuitenkin olla yhteisön itsensä tarjoama tuki asukkailleen.

Suomessa on määrätietoisesti purettu moniportaista palvelujärjestelmää, jossa ikääntyneet joutuivat muuttamaan useastikin toimintakyvyn muuttuessa ja palvelutarpeiden kasvaessa. Ei ole tarkoituksenmukaista palata sellaisiin ratkaisuihin, jotka eivät tue kotona asumista riittävästi, vaan johtavat toistuviin muuttoihin elämän viimeisinä vuosina.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asumisen eri vaihtoehdot ja valinnan mahdollisuudet lisäävät ikääntyneiden terveyttä ja hyvinvointia. Asumisyhteisö voi myös parhaimmillaan vaikuttaa terveyteen ja hyvinvointiin niillä, jotka yhteisöllistä asumista itse toivovat."

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi
Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi